

Nostre Ideal

PERIÓDIC DE CULTURA

Redacció i Administració:
Berenguer III, 8

Preu de l'exemplar
15 cèntims

Dels treballs publicats en són
responsables llurs autors

Cinc anys de dictadura

Es celebrà l'altra setmana, amb mítings, àpats i grans manifestacions, el cinquè aniversari del cop d'Estat que al 13 de setembre de 1923 donà el llavors Capità general d'aquesta regió Primo de Rivera.

Si passem balanç als avantatges que aquests cinc anys de Directori hagin pogut reportar a Espanya haurem de confessar que si no en tots en alguns aspectes ha estat profitosa l'actuació del règim imperant. L'acabament del terrorisme de la Star; la nivellació dels pressupostos; la pacificació, almenys per un quant temps, de la zona espanyola del Marroc, i la millor conservació de les carreteres de l'Estat són èxits que en justícia no es poden negar i el cap del Govern se'n pot ben alabar.

Evidentment és molt més adequada una dictadura que un govern parlamentari per a resoldre problemes que coneixin per causa o siguin agreujats per crisi que sofreixi el principi d'autoritat i aquesta millor aptitud s'ha provat una vegada més en aquest quinquenni a Espanya.

Per això, com en medicina les intervencions quirúrgiques, les dictadures són de vegades necessàries en períodes difícils del govern dels pobles però el polític com fa el metge amb les operacions sols ha d'acudir a elles en cassos inexcusables.

El general Primo de Rivera a l'anar constant els èxits que abans citavem, s'ha anat entusiasmant amb un sistema de govern, per a règim definitiu, de poder executiu o govern amb grans atribucions per a tenir l'autoritat ben reforçada, encara que sigui en merma del dret que en els països civilitzats es reconeix al poble a intervenir en el seu govern.

Però no es cregui ningú que s'inventi cap sistema nou al invertir el poder executiu de més

grans atributs. Seguir aquest camí no és res més que acostar-se poc o molt al règim de monarquia absoluta quins defectes i abusos motivaren la Revolució francesa i les que la seguiren en diferents nacions d'Europa.

Cap forma de govern pot resultar perfecta per què tampoc no són perfectes els homes que l'han de regir i utilitzar però si se'n vol trobar una que s'acosti a aquesta desitjada perfecció s'han de preveure i evitar tant les extralimitacions dels de dalt com dels de baix.

Si se'ns pogués donar la seguretat de que en un règim de dictadura el càrrec de dictador havia d'estar ocupat i per sempre, per homes virtuoses, de molt bona voluntat i d'una clari-vidència incomparable; respectuosos amb el dret dels individus i dels pobles; el millor en tota hora dels ciutadans, nosaltres que ens sentim demòcrates ara, perquè aquesta seguretat ningú pot donar-nos-la, defensariem aleshores la dictadura com a règim definitiu.

Però la experiència ens ensenya que en el transcurs del temps ocupen de vegades el poder homes pèssims i allavors és utilíssima l'existència d'una fiscalització legal parlamentària i periodística, i és convenient que el poble pugui desempellegar-se d'ells per mitjà d'una votació.

Cal que prevegin aquesta eventualitat els actuals governants, per excel·lents que es creguin ésser.

Pi i Margall discutit

Després de la publicació del llibre d'En Plà sobre En Cambó ha estat matèria de discussió l'afirmació de que En Pi i Margall és un pobre fracassat, una nul·litat i una glòria falsa del partit republicà feta per En Plà.

S'han aixecat veus en contra dita afirmació i jo admirador fervent de la què considero

gran figura de la història política vuitcentista, vull exposar alguns punts meus de vista que m'han suggerit la lectura de dites afirmacions.

La glòria d'En Pi no resideix en haver fracassat des de la presidència de la República on li va portar, no l'afany de poder, no el compliment de lo que ell creia el seu deure, sinó en l'austeritat de la seva vida pública i privada; en la rectitud de principis seguits fins a la seva mort, i en la fortalesa del seu caràcter aixecant la seva veu de profeta davant les equivocacions de les guerres colonials, profetitzant la pèrdua de la guerra amb Nordamèrica i l'anorreament de l'esquadra de l'almirall Cervera arribant a punt d'ésser empresonat per dites manifestacions, que més tard tenien plena confirmació. I fins i tot en la comprensió que en els articles del «Nuevo Régimen» demostrava del problema català i si se li vol retreure la seva idealitat i falta de sentit pràctic, quantes vegades no fa gaire ens hem queixat de què els polítics d'avui dia estaven mancats d'idealitat i en canvi tenien excés de «sentit pràctic».

Si ens referim a les seves doctrines federals que molts consideren passades de moda, sols farem constar que una petita potència europea que té el primer lloc en instrucció, Suïssa, és una República federal; que la més gran potència mundial, comercialment i política, és una República federal, i que la més potent de les Repúbliques sud americanes també està regida pel mateix sistema polític, advertint que a Espanya encara tindria més raó d'existir que en les dues últimes ja citades, car les diferències socials, lingüístiques i de caràcter hi són molt més accentuades i si bé compremem que des de l'any 1901 fins a la data les idees han evolucionat és segur que En Pi també si fos viu hauria evolucionat igualment i avui com ahir mantindria el seu credo polític modificat sí però el mateix en sa essència.

E. R.

El fet i la voluntat

Darrerament ha estat motiu de discussió entre els homes de «La Veu de Catalunya» i En Rovira i Virgili, el fet de que la Nacionalitat d'un poble depengui o bé de la voluntat del mateix a ésser-ho o bé de l'existència de la mateixa nacionalitat independentment de la voluntat.

Jo crec que la discussió és sobrerera, puix els dos aspectes de la qüestió són tots dos verita-

bles, sense excel·lir l'un a l'altre. Es veritat que la voluntat d'un poble a ésser nació és necessària per a l'obtenció de son ideal, però si aqueix ideal no està basat en una successió de fets reals que li donguin el ple convenciment de que ho és una nació, per més voluntat que tingués no podria crear-la, car ni una llengua, un caràcter nacional, una literatura, un art, no s'improvisen així com així.

I al revés: un poble amb totes aquestes característiques però sense voluntat d'ésser nació, és com un pobre abúlic que ni consciència té de que és un home, és com un cos sense ànima, com un cadàvre vivent.

Per tant, primer és necessari que un poble tingui els caràcters ètnics que caracteritzen a una nació i després que tingui la voluntat i la consciència de la seva nacionalitat per ésser-ho.

E. R.

Sorteig per als nostres subscriptors

VINT-I-UN PREMIS

Tindrà lloc el primer diumenge d'octubre dia 7, prenent per base els números dels rebuts de subscripció del mes de setembre.

P R E M I S

Primer: «L'escultura catalana moderna» per Feliu Elias.

Segon: «El paisatge a Catalunya» per Marcel Chevalier.

Tercer: «Decamerò» per Boccaccio.

Quart: «Llibre d'Amic e Amat» per Ramon Llull.

Cinquè: «Elogi de Catalunya» per Joan Valls i Pujals.

Sisè: «Cartes i pensaments» per Sta. Caterina de Siena.

Del setè al novè: «Resum de Literatura Catalana» per Nicolau d'Olwer.

Del desè al quinzè: «La Xina» per Sinabald de Màs.

Del setzè al vintè: «El Metge per força» per Molière.

Vint-i-unè: «Resum de literatura grega» per Carles Riba.

El sorteig del dia 16 d'aquest mes donà el següent resultat:

Primer: Núm. 44; Segon: Núm. 36; Tercer: Núm. 9; Quart: Núm. 43; Cinquè: Núm. 54; Sisè: Núm. 26; Del setè al novè: Núms: 51, 13

i 17; Desè i onzé: Núms. 48 i 47; Del dotzè al setzè: Núms. 58, 55, 21, 19 i 40; Del dissètè al dinovè: Núms. 39, 37 i 34; Vintè i vint-i-unè: Núms. 1 i 31.

NOTICIARI

Deiem en el nostre darrer número que veïns de Granollers s'oposaven a l'emprèstit de dos milions de pessetes projectat per aquell Ajuntament i que havien reunit en nombre suficient les signatures que l'Estatut municipal exigeix per a invalidar acords d'aquesta mena dels Ajuntaments.

Ara però veiem que el governador l'autoritza perquè diu que de signatures no n'hi ha prou.

Sembla que trigarem encara un quant temps a poder utilitzar el nou pont del Torrent.

En representació de la «Unión Patriótica» de Mollet anaren a la manifestació de Madrid amb motiu del cinquè cap-d'any del cop d'Estat, el president i l'assessor de la mateixa En Joan Prat i En Jacint Marquina.

El Foment de la Sardana té anunciada per a demà al matí una ballada i a la tarda un altra, totes dos davant el seu local social, a càrrec de la Cobla «Cathalònia» de Barcelona.

«El Matí». S'estan fent els preparatius a fi de que pugui sortir abans d'acabar aquest any, per a la publicació del nou diari català que sortirà a Barcelona i què portarà per nom «El Matí».

De tendències catòliques estarà allunyat de les lluites polítiques de partit.

Segons es va dir mesos enrera, l'empresa d'aquest nou periòdic compta per a començar, amb un milió de pessetes.

Promet ésser un gran diari i és d'esperar que tindrà acceptació entre els molletans.

Els què vulguin subscriure-s'hi poden dirigir-se personalment o per correu al seu administrador, Via Laietana, 54, 2. on.

Heus-aquí un tros del discurs que el general Primo de Rivera adreçà diumenge passat

als manifestants des del balcó de Casa la Ciutat de Barcelona:

«Barcelona y sus huéspedes érais las mayores víctimas, no sólo de todos los atropellos y todas las violencias terroristas, sinó las víctimas de una propaganda falaz que llegó a meter, en corazones sanos y en inteligencias robustas, la idea absurda de que podía haber patria grande y patria chica; la idea absurda de los que creían que era necesario, para que vosotros conservárais, como conservais íntegra, toda la gloria de vuestra tradición, todo el carácter de vuestra fisonomía, todo el derecho a mantener vuestros hogares como vuestros padres y vuestros abuelos y tatarabuelos, que para que esto existiera era preciso dividir y envenenar la Patria con odios y divisiones insensatas. (Aplausos. Vivas a España, al Rey, a la Unión Patriótica y al general Primo Rivera).

Yo os pregunto: ¿Es que no encontráis ahora mismo vuestros pechos más desahogados, respirando con mayor amplitud, vuestros corazones más propicios al amor y a la cordialidad; vuestro vivir, en suma, más dulce y más tranquilo, después que os habéis arrancado de vuestra mente la espina dolorosa de que algún día los españoles, los que os cobijáis debajo de esa hermosa y gloriosa bandera, los que hemos tenido en la larga vida de los siglos tantos placeres y tantas lágrimas reunidas, que es lo que más une los corazones, que es lo que más afirma y afina los sentimientos; no sentíais la inquietud de que todo eso pudiera ser un día una guerra fratricida de odios y dolores, que aun cuando no llegara a los campos, aunque no llegara a dirimirse con las armas, bastaría la pugna, la lucha y el encuentro de los sentimientos, para que nos llenáramos todos de la mayor amargura? (¡Sí!!!)»

El general Primo de Rivera, en arribant a Madrid, desmentí categòricament els rumors que per allí circularen aquests dies sobre actituds revolucionàries i que arribaren fins a causar una baixa en la pesseta.

Hem d'assabentar a l'Ajuntament de que són molts els llums públics extrems de la carretera de Ribes, camí de Parets, que no cremen.

Hostal "La Marinette"

Salvador Canals

RESTAURANT-BAR

MOLLET DEL VALLES

PLAÇA MERCADAL

SERVEI ESMERAT

TELÈFON 3440

CONFITERIA - PASTISSERIA - ULTRAMARINS

J. FORTUNY

*Cafès * Xampanyes * Vins * Licors de totes menes*

Plaça Prat de la Riba, 9
Gaietà Ventalló, 2

Telèfon 23
MOLLET DEL VALLÉS

Productes per a l'Avicultura i Ganaderia marca RAUXOL: Farina de Carn, Farina de Peix, Farina d'Os i Farina d'Alfals

JOSEP SEGRET BOU

Despatx i Venda: Jacinte Verdaguer, 12

MOLLET

URALITA

MADRID
Plaça Salesas, 10

BARCELONA
Plaça A. López, 15

Teules de 2'50 m. i de 1'85 m. per 1'14 m.
Teules de 1'20 m. llarg per 75 cm. ample
Canons per a desaiugar des de 6 fins a 25 cm. diàm.
Canalons per a recullir aigües, de varies amplades i llargades
Dipòsits des de 60 fins a 1000 litres de cabuda

Exigiu sempre la marca de garantia
URALITA que porten totes les planxes

Agència i Magatzem de Mollet
Ocivari Tapias * Jaume I, 76 i 82

Xarop Hipofosfats

FOZ

De bon gust i resultats immillorables

Raimond Llaías i Duran
ODONTÓLEG

Especialista en malalties de la boca i de les dents
Mollet del Vallès **Passeig de Berenguer, 68**
Tots els dimarts i diumenges de 9 a 1
Clínica a Barcelona: Ronda de Sant Pere, 8

BAR MOLLET Restaurant
SALVADOR LLAVINA i Refrescos

Especialitat en àpats per a casaments i bateigs
Punt de reunió dels Sportmens
Berenguer III, 99 **MOLLET**